

Масліч Світлана Володимирівна

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри методики професійної освіти та соціально-гуманітарних дисциплін

Білоцерківський інститут неперервної професійної освіти, Україна

КОНЦЕПЦІЯ РОЗВИТКУ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У СИСТЕМУ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Сучасне суспільство характеризується швидкими темпами цифровізації. Цифрові технології проникають в усі сфери життєдіяльності людини. На сьогоднішній день важко уявити навчальне заняття, де б не використовувалися ІКТ, цифрові пристрої, засоби мультимедіа. Обсяги інформації, що опрацьовуються людиною, постійно зростають. Наразі, до прикладу, майже 60% людства вже онлайн, кожен користувач проводить в середньому 100 днів на рік в Інтернеті (або 6 годин 43 хвилини кожен день), а 50,1% інтернет-трафіку припадає на мобільні пристрої [1].

Не є винятком і освіта. У закладах професійної (професійно-технічної) освіти (ЗП(ПТ)О), як, власне, і в закладах освіти інших типів, цифрові технології активно використовуються при проведенні уроків теоретичного та виробничого навчання. Широкого вжитку набуває використання мультимедійних презентацій, відеоматеріалів, електронне тестування, виконання віртуальних лабораторних робіт тощо. Цифровізація освіти визначена одним із ключових цифрових трендів держави. У Цифровій адженді України вказується, що освіта має бути головною економічною стратегією України в умовах переходу на інноваційну економіку та формування конкурентоздатного суспільства, й водночас зазначається, що «цифрові технології та запропоновані підходи разом із талановитими українськими педагогами та енергійним небайдужим суспільством здатні перетворити українську освіту в одну з найкращих на світовому та національних рівнях» [2].

Особливе місце в освітньому просторі займає професійна (професійно-технічна) освіта (П(ПТ)О), основна мета якої – підготовка майбутніх висококваліфікованих робітничих кадрів, конкурентоздатних на ринку праці. Якість підготовки випускників ЗП(ПТ)О залежить від багатьох чинників, у т.ч. цифровізації освітнього простору, вибору форм та методів проведення навчальних занять, рівня професійної компетентності педагогічних працівників тощо. Однією з ефективних форм організації освітнього процесу є дистанційна форма навчання. В останні роки практично в усіх закладах освіти за низкою причин освітній процес періодично відбувався за дистанційною формою. Якщо говорити про ЗП(ПТ)О, тут дистанційне навчання має свою специфіку, що передусім пов'язано з професійно-практичною підготовкою (виробничим навчанням та виробничою практикою). Однак існують відповідні методики й інструментарії щодо підвищення ефективності проведення навчальних занять за дистанційною формою.

Основним документом, яким керуються педагогічні колективи ЗП(ПТ)О у питаннях організації дистанційного навчання, є Положення про дистанційне навчання, затверджене Наказом Міністерства освіти і науки України № 466 від 25.04.2013 (зі змінами, внесеними Наказами Міністерства освіти і науки України № 660 від 01.06.2013, № 761 від 14.07.2015, № 1115 від 08.09.2020) [3]. У вказаному документі дається наступне визначення дистанційного навчання: «це індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за

опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій» й відповідно зазначається, що Положення поширюється на дистанційне навчання у закладах професійної (професійно-технічної), вищої та післядипломної освіти. Мета та завдання дистанційного навчання узгоджені між собою (табл. 1).

Таблиця 1

Мета та завдання освітнього процесу за дистанційною формою навчання

Мета дистанційного навчання	Основні завдання дистанційного навчання
Надання освітніх послуг шляхом застосування у навчанні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій за певними освітніми або освітньо-кваліфікаційними рівнями відповідно до державних стандартів освіти; за програмами підготовки громадян до вступу у навчальні заклади, підготовки іноземців та підвищення кваліфікації працівників.	Забезпечення громадянам можливості реалізації конституційного права на здобуття освіти та професійної кваліфікації, підвищення кваліфікації незалежно від статі, раси, національності, соціального і майнового стану, роду та характеру занять, світоглядних переконань, належності до партій, ставлення до релігії, віросповідання, стану здоров'я, місця проживання відповідно до їх здібностей.

Використання технологій дистанційного навчання вимагає від педагогічних працівників ЗП(ПТ)О ґрунтовних знань в галузі інформаційних технологій, високого рівня інформаційно-аналітичної компетентності, цифрової культури, навичок роботи з веб-ресурсами [4]. Як наслідок, рівень впровадження цифрових технологій у закладі освіти є одним із показників забезпечення якості освітнього процесу.

Список використаних джерел:

1. *Укрінформ. Мультимедійна платформа іномовлення України.* (2020). Вилучено з <https://www.ukrinform.ua/rubric-technology/2870117-do-seredini-roku-bils-ak-polovina-naselenna-svitu-bude-koristuvacami-socmerez.html>.
2. *Цифрова адженда України – 2020 («Цифровий порядок денний» – 2020).* Концептуальні засади (версія 1.0). Проект. Київ : Hitech office (2016). 90 с.
3. *Про затвердження Положення про дистанційне навчання* (Наказ Міністерства освіти і науки України). № 466. (2013). Вилучено з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text>.
4. Масліч, С. В. (2018) *Формування інформаційно-аналітичної компетентності майбутніх агентів з організації туризму у професійно-технічних навчальних закладах* (дис. ... кандидата пед. наук). Інститут професійно-технічної освіти НАПН України. Київ, Україна.